

Tancament del tercer any del Pla de seguiment del gat fer i altres mesocarnívors

El passat cap de setmana del 28 i 29 d'octubre es va celebrar la tercera trobada anual del Pla de seguiment del gat fer i altres mesocarnívors. Enguany, el punt de trobada es va situar a l'extrem nord-oest de Catalunya, concretament al Centre de Fauna del Pont de Suert. En aquest punt s'hi van aplegar bona part de les persones i entitats que fan possible el manteniment i creixement del projecte des de la seva creació l'any 2020, liderat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) i amb el suport logístic i material de la Fundació Zoo de Barcelona, la Diputació de Barcelona, el Servei de Fauna i Flora de la Generalitat de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans.

Aquesta trobada va servir per presentar els resultats generals de la tercera campanya de seguiment, iniciada el novembre del 2022, així com per presentar i discutir propostes de millora de cara a la següent campanya, que s'iniciarà abans d'acabar el 2023. A més, els assistents van poder conèixer alguns dels treballs universitaris que s'han dut o es duran a terme a partir de les dades recollides amb el projecte: d'una banda, el treball de fi de grau de l'Ignasi Fernández-Cabello, sobre el rol que tenen l'hàbitat, el clima i l'antropització en la diversitat de grans mamífers; d'altra, el programa de doctorat de la Nerea Fernández, sobre els canvis en l'estructura, la dieta, l'estat sanitari i els ser-

veis ecosistèmics de la comunitat de mesocarnívors al llarg d'un gradient d'antropització.

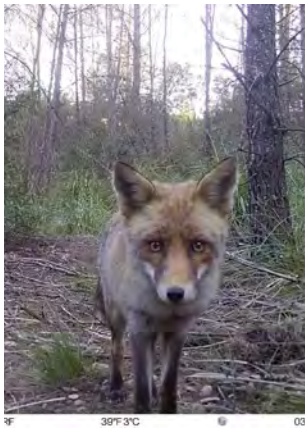
El primer aspecte rellevant de la campanya d'enguany ha estat la consolidació i creixement de la xarxa de Parcel·les de Seguiment Permanent de Carnívors (PSPC) situant el nombre de parcel·les de seguiment en 34, gairebé el doble de les que van iniciar el projecte l'any 2020 (18). Tenint en compte que cada una de les parcel·les compta amb un mínim de 12 càmeres de foto-seguiment, al llarg de la campanya actual s'han instal·lat més de 400 càmeres. Tot aquest esforç, realitzat per més de 120 voluntaris (inclosos naturalistes, científics, Agents Rurals i guardes de parc) ha resultat en 10.200 deteccions de carnívors de mida mitjana al llarg de la campanya.

De les diferents espècies de mesocarnívors que trobem a Catalunya, la

Recollida d'un excrement compatible amb gat fer durant una caminada que es va realitzar el dia 28, previ a la trobada.

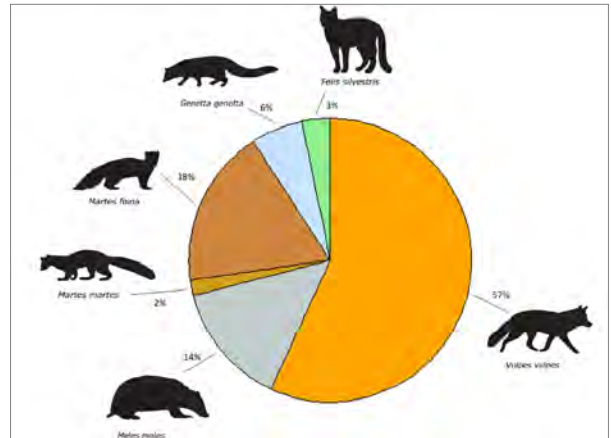
Individu de guineu (*Vulpes vulpes*) captat per una de les càmeres de la parcel·la del Parc del Garraf.

Natura Il·lustrada. Any de publicació: 2023. 224 pàgines. Editorial: Fundació la Caixa.

guineu (*Vulpes vulpes*) ha estat, un any més, la més detectada amb un 57 % dels contactes, fent gala de la seva coneguda plasticitat a l'hora d'adaptar-se a ambients ben diferents. En segon lloc, i en molta menor mesura, la fagina (*Martes foina*) protagonitza el 18 % de les deteccions, seguida del teixó (*Meles meles*), amb un 14 %; la geneta (*Genetta genetta*), amb un 6 %; el gat fer (*Felis silvestris*), amb un 3 % i la marta (*Martes martes*), amb un 2 %. A nivell de distribució, les quatre espècies més detectades es troben en la totalitat (o gairebé) de les parcel·les, mentre que la marta i el gat fer es distribueixen al llarg del Pirineu i Pre-Pirineu. En el cas del felí, també ha estat detectat al Massís dels Ports.

Paral·lelament a l'estudi mitjançant càmeres de foto-seguiment, i degut a que una de les principals amenaces per a la conservació del gat fer és la hibridació amb gats domèstics, els col·laboradors del projecte recullen excrements compatibles amb gat fer, que posteriorment són analitzats genèticament a la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona. A dia d'avui, s'han pogut individualitzar 112 individus dels quals la gran majoria (98 individus, 88 %) corresponen a gat fer pur, mentre que el 8% (9 individus) tenen una lleugera introgressió genètica de gat domèstic i el 4 % restant (5 individus) corresponen a individus híbrids. A nivell general, per tant, els resultats indiquen que l'estat genètic de la població de gat fer a Catalunya és correcte. Tot i això, s'han identificat dos focus d'hibridació (un a l'Albera i l'altre al Montseny) que caldrà seguir

Abundància relativa de les espècies de mesocarnívor objectes d'estudi.

estudiant per tal de conèixer la dinàmica poblacional en aquestes dues zones.

En resum, el Pla de seguiment del gat fer i altres mesocarnívors tanca el seu tercer any obtenint cada vegada dades més valuoses i representatives de la comunitat de mesocarnívors que habiten els nostres boscos. Un cop finalitzada la trobada es preveu que, de cara a l'any vinent, el nombre de parcel·les i la xarxa de col·laboradors d'arreu del territori segueixin creixent, de manera que el coneixement d'aquestes espècies seguirà essent cada vegada major, repercutint positivament en la seva conservació. ■

Fotografia dels col·laboradors del projecte que van assistir presencialment a la trobada del 28 i 29 d'octubre

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades

Les Valls d'Aguilar (l'Alt Urgell). El dissabte 7 d'octubre vam visitar diversos indrets que tots menys un pertanyen al municipi de les Valls d'Aguilar (l'Alt Urgell). A la sortida hi van assistir al voltant d'una trentena de persones, i va tenir com a professors l'enginyer de forests Jordi Palau, el geòleg i ambientòleg Nil Ramada i els biòlegs Jordi Badia i Florenci Vallès.

Les Valls d'Aguilar és un extens municipi (123,8 km²) que inclou 13 nuclis de població que, l'any 2022, en total tan sols sumaven 274 habitants, els quals vivien majoritàriament als nuclis de Noves de Segre (134 h.), Taús (52 h.) i la Guàrdia d'Ares (24 h.).

Després de visitar els interessants afloraments del Triàsic (fàscies Buntsandstein i Keuper) propers als Hostalets de Tost, que pertanyen al municipi de la Ribera d'Urgell, vam travessar el Segre i vam recórrer amb cotxe el sud del terme de les Valls d'Aguilar anant des de la palanca de Noves (pont sobre el Segre) fins a l'ermita de la Mare de Déu de la Guia, que es troba prop del nucli dels Castells. Aquest itinerari discorre per un territori encinglerat i amb vistes espectaculars que presenta una gran diversitat de materials geològics i nombroses falles, moltes de les quals són encavalcaments. Pel que fa als materials geològics, n'hi ha de tres dels sis períodes en què es divideix el

(Continua)

Paleozoic (Silurià, Devonian i Carbonífer), dels tres períodes en què es divideix el Mesozoic (Triàsic, Juràssic i Cretaci) i de dos dels tres períodes en què es divideix el Cenozoic (Paleogen i Quaternari). A [Wiki-loc](#) es pot trobar força informació geològica sobre la zona aportada pel geòleg i soci d'honor de la ICHN Josep Maria Mata.

Prop dels Hostalets de Tost, vam visitar un aflorament de gresos i lutites del Buntsandstein en què hi ha una falla molt evident, i també un aflorament de guix del Keuper que té molt bones vistes sobre la vall del Segre i sobre la del seu afluent el riu de la Guàrdia, que solca el sud del terme de les Valls d'Aguilar. Allà es va explicar l'origen de les muntanyes que teníem al davant, vam observar els cristalls de quars aïllats i a vegades perfectes que conté aquell guix i se'n va explicar l'origen. També vam estudiar dos arbustos gipsícoles (indicadors de la presència de guix): el ruac (*Ononis tridentata* subsp. *angustifolia*) i la trincola (*Gypsophila struthium* subsp. *hispanica*). Així mateix, vam comparar els ruacs de la zona, que són els propis dels Prepirineus centrals (subsp. *angustifolia*), amb un ruac fresc collit a Sant Fruitós de Bages que pertanyia a la subespècie tridentata, que és la pròpia dels territoris sicòric i ausossegàrric i de contrades poc plujoses properes.

Aflorament de calcària griotte de la pedrera del coll de Mu que presenta una gran complexitat tectònica.

Després de travessar el Segre, que tenia poc cabal, i de transitar per una frondosa verneda que segueix el curs del riu de Castellàs, vam fer una breu aturada al congost de Nyus, on hi ha uns bonics cingles on afloren les calcàries noduloses de color vermell del Devonian superior, que també es coneixen amb el nom de **calcàries griotte**. Allà vam observar el voltor comú i el trençalós, i mostres de pissarra del Silurià provinents d'un aflorament proper situat a més altitud. Poc després, vam aparcar els cotxes i vam seguir, a peu, l'itinerari senyalitzat i amb informació geològica que discorre principalment per la

Carrascar del coll de Mu

Detall dels nòduls de la calcària griotte de la pedrera del coll de Mu. Molts d'ells són fòssils de goniatit. La paraula griotte significa 'guinda', en francès. Cada nòdul és considerat una griotte.

pedrera inactiva de calcària griotte del Coll de Mu, on hi ha un magnífic carrascar en què el verd fosc grisenc de les alzines fa un bonic contrast amb el vermell dels gresos i les lutites del Buntsandstein. Al punt més alt d'aquest itinerari, que és on vam dinar, hi ha un aflorament de gran bellesa i complexitat tectònica generat per l'exploració de la roca i una vista molt bona d'una part del Prepirineu (Pedraforca, Cadí, Port del Comte, etc.). Havent dinat, vam baixar per un molsós bosc de pi roig on, a causa de la sequera extrema, no vam trobar cap bolet. Més avall, en una raconada humida on s'hi pot entollar l'aigua, vam veure alguns exemplars del mixomicet *Mucilago crustacea*. Prop d'aquest indret, prèviament el membre d'Antaxius Sergi Fernández havia mostrat un exemplar de somereta catalana (*Sorapagus catalaunicus*). Sobre bastants exemplars de pi roig de la zona, creix el vesc (*Viscum album* subsp. *austriacum*).

Els següents indrets d'interès que vam visitar van ser els tarteres dels Minairons, un parell de tarteres formades per grans blocs arrodonits que estan situades prop de la Guàrdia d'Ares. Curiosament, aquestes tarteres es troben enmig del bosc i no tenen gaire pendent. Es considera que el seu origen va lligat al glacialisme. Segons el geòleg Josep Maria Mata, «Els blocs es desplacen en intercalar-se aigua en els espais vuits.

Tartere gran dels Minairons

Després, en gelar-se l'aigua, augmenta el seu volum, aixecant els blocs i fent-los caure en la direcció del màxim pendent. Així, aquests tarteres tenen un cert desplaçament cap avall, però molt lent.» Diu la llegenda, que les tarteres esmentades són obra dels **minairons**, uns diminuts éssers mitològics molt treballadors que tenen un vessant malvat. Prop de la tartera més gran, vam veure el dolmen de Plan Fornesa, que està bastant ben conservat, i alguns bolets, entre els quals hi havia la bromosa (*Clitocybe nebularis*).

Gabi Martínez Delta

Delta. Gabi Martínez. Any de publicació: 2023. 416 pàgines. Editorial: Ara Llibres.

Sorapagus catalaunicus

Ruac (*Ononis tridentata* subsp. *angustifolia*)

L'oceà que volem. Ciència oceànica inclusiva i transformadora. Any de publicació: 2022. 260 pàgines. Editorial: Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC).

Poc abans de les sis de la tarda, vam arribar al bell paratge de l'ermita de la Mare de Déu de la Guia, on hi ha un mosaic de prats de pastura, bosquets i matollars. Allà vam escoltar la brama del cérvol barrejada amb la de la vaca, i el Jordi Palau, que és el director tècnic de la Reserva Nacional de Caça de Boumort, en va explicar la història, va parlar dels seus voltors i els seus mamífers artiodàctils i va posar èmfasi en el fet que la reserva esmentada és l'únic lloc d'Europa on crien les quatre espècies de voltor que hi ha en aquest continent: el voltor comú, el voltor negre, el trencalòs i l'aufany. El mateix Jordi Palau va portar un telescopi terrestre que ens va permetre veure amb força detall diversos exemplars de cérvol,

Part del grup prop de l'ermita de la Guia. L'home que està mirant pel telescopi terrestre és el Jordi Palau

un grup de voltors comuns i un senglar. Alguns van veure també un cabirol i, els més afortunats, van veure com lluitaven dos mascles de cérvol.

Vam emprendre el viatge de tornada quan ja fosquejava, contents i satisfets d'haver vist tanta natura interessant i bonica. ■

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Wilson, el naturalista innovador

Ara fa dos anys que ens va deixar Edward O. Wilson, el 26 de desembre de 2021, a l'edat de 92 anys. Recordo que la primera vegada que vaig sentir parlar d'Edward O. Wilson va ser el 1975 quan, essent estudiant de Biologia, el Dr. Ramon Margalef ens en va parlar a classe perquè acabava de publicar *Sociobiology: The New Synthesis* i ens indicà el punt de vista innovador que aportava. Altres professors van considerar que era una teoria massa agosarada, però amb el temps tots van acabar reconeixent la gran vàlua de les seves aportacions. Qui m'anava a dir aleshores que, 32 anys després, el coneixeria en persona quan vingué a recollir el Premi Internacional Catalunya 2007.

Ed, com li deien els amics, va començar estudiant amb gran meticulositat el comportament de les formigues, aprofundint en com es comuniquen amb substàncies oloroses i en la seva complexa organització social. Ens va fer comprendre que un formiguer, més que un enorme conjunt d'exemplars, és un organisme compost per milers d'elements que funcionen coordinadament i on els individus se sacrifiquen pel bé de la societat. Aïllats no tenen sentit, igual que cadascuna de les nostres cèl·lules només té valor si forma part del nostre cos.

A més, aquest altruisme el va extrapolar als altres animals, donant una explicació genètica al sentiment de l'amor que sentim pels nostres fills i germans en tan en quant transmetran els nostres gens que compartim amb ells. És el primer que va sostenir que la clau de l'evolució és la preservació del gen abans que la de l'individu, definint termes com conducta social, èxit reproductiu i parentiu

genètic. I no content amb això, va ampliar tant els seus coneixements que la seva visió global de la vida li va permetre fundar una nova ciència: la Sociobiologia.

Per si tot això fos poc, se'l considera el pare de la Biodiversitat perquè la seva incansable ànsia de comprendre el funcionament de la natura el va portar a establir els conceptes bàsics a partir dels quals s'estudia avui dia. Però aquesta faceta no es va quedar aquí, sinó que va dedicar l'última etapa de la seva vida a aprofundir en la comprensió de tota la vida de la Terra i a conscienciar la gent de la importància de conservar tant com sigui possible els milions d'espècies que encara tenim amb diverses iniciatives, com la de l'Encyclopedia of Life (EoL). Per tot això, és un dels millors naturalistes de la història i sens dubte dels més influents i innovadors, i se'l pot considerar el Darwin del segle XX.

I qui podia copsar tota aquesta activitat? Doncs un expert en escriptura científica, amb setze llibres publicats, guanyador del Pulitzer... o sigui, Richard Rhodes, el qual ens narra les vicissituds de la intensa i atrafegada vida de Wilson com en una novel·la, aconseguint una semblança tan propera, que ens farà sentir empatia per aquest personatge únic que entranyablement anomena Ed.

Hi ha molts científics i naturalistes estrangers que aquí no es coneixen gaire, o gens, perquè no s'han traduït. Per això és d'agrair la iniciativa de l'Editorial Carbrame de crear la col·lecció «Naturaleza Salvaje», ja que intenta posar remei a aquesta situació. Efectivament, en poc temps ha publicat una vintena de títols interessantíssims. D'un

El científico. E.O. Wilson, una vida en la naturaleza. RICHARD RHODES. Editorial Carbrame, 2023. 359 pàgines.

d'ells, *Polvo de arco iris*, en vam parlar en aquestes pàgines. Escrit pel gran divulgador Peter Marren, ens transmet la seva passió per les papallones des de ben petit, però l'obra transcendeix més enllà perquè, a través d'elles, ens fa reflexionar sobre les relacions de l'ésser humà amb la natura.

Tanmateix, no es tracta d'un brindis al sol, puix que el projecte té continuïtat: ja estan traduint una pila de llibres que veuran la llum durant el 2024. Celebrem doncs la felicitat d'apropar-nos i el pensament de tots aquests científics i naturalistes, iniciativa a la qual val la pena donar suport. ■

El proper dijous 30 de novembre tindrà lloc la sessió audiovisual «El safari fotogràfic. Captar la fauna salvatge», a càrrec de Toni Espadas, Albert Masó, Joan de la Malla, Gerald Barraud i Octavian Nedea. Expliquem com es planifiquen en grups reduïts coneixent bé la zona i el comportament de les diferents espècies, a l'poca més adequada i amb un vehicle especial per poder fotografiar bé les escenes de vida salvatge. Mostrarem les diferències entre els quatre tipus de safaris: els de ruta a través d'un país, els que recorren els diversos ecosistemes d'un gran parc natural, els que tenen una ubicació única i els fluvials. Finalment, mostrarem els resultats projectant imatges

i vídeos de safaris a Namíbia, Masai Mara, Chobe, Tanzània, Uganda, Gabon i Malawi-Zàmbia. ■

EL SAFARI-FOTOGRAFIC
Captar la fauna salvatge

Foto: Toni Espadas

LA VIDA SOCIAL DE LOS ANIMALES

Cómo la cooperación conquistó la naturaleza

ASHLEY WARD

La vida social de los animales. ASHLEY WARD.
Any de publicació: 2023
506 pàgines. Editorial Carbrame.

Grup de treball Brioli

Jornades de Conservació del Medi Natural

El 18 de novembre passat, el Grup d'Estudi dels Briòfits i Líquens dels Països Catalans (Brioli), en representació de la ICHN, va participar en les **Jornades de Conservació del Medi Natural**, celebrades a la Seu d'Urgell. En feu la presentació el Dr. Antoni Gómez-Bolea, líquenòleg de la Universitat de Barcelona, i representant del grup Brioli. La temàtica escollida per la conferència va ser «Els líquens i la pèrdua de localitats a Catalunya». S'exposava el cas de la pèrdua de cites de *Roccella phycopsis*, inclòs en la llista vermella de líquens de Catalunya, que es troba en penya-segats propers a la costa. *Roccella phycopsis* estava citada per Manuel Llenas el 1903 als penya-segats de Montjuïc, i moltes altres localitats de la costa catalana, on actualment degut a la destrucció de l'hàbitat o la contaminació atmosfèrica, ja no hi són presents.

Roccella phycopsis

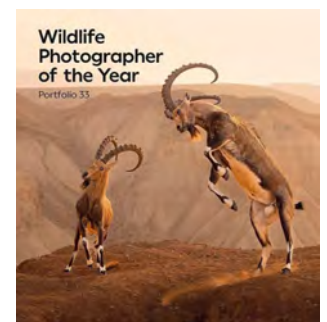
Altres líquens de la llista vermella, com *Lobaria pulmonaria*, epítit que es troba en boscos vells d'espais poc contaminats, i *Let-*

hariella intricata, un líquen fruticulós que a Catalunya només s'ha trobat a les Muntanyes de Prades, sobre gresos vermells.

Lethariella intricata

Es va presentar com a cas d'èxit, el **projecte exTRICATE** «Building Iberian conservation networks and the global Red List assessment of the regionally vulnerable lichen *Lethariella intricata*», que va rebre finançament de la Unió Internacional per la Conservació de la Natura (IUCN). L'objectiu del projecte és enriquir el coneixement de l'espècie *Lethariella intricata* amb la finalitat d'ampliar les dades de distribució així com vertebrar l'estructura necessària per millorar les estratègies de conservació: ciència, societat i òrgans de decisió. La coordinació científica del projecte és de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat de la UB. Participen en el projecte la Facultat de Biologia de la Universitat de València, la iniciativa Applied-Lichenology i el Departament d'Acció Climàtica de la Generalitat de Catalunya,

Wildlife photographer of the year. Portfolio 33. Any de publicació: 2023. 160 pàgines. Editorial: The Natural History Museum.

(Continua)

Planeta silencioso. Dave Goulson. Any de publicació: 2023. 400 pàgines. Editorial: Crítica.

La fauna de la vall del Ridaura (Costa Brava).

Coordinador: Carlos Alvarez-Cros. Autors (en ordre alfabètic): CARLOS ALVAREZ-CROS, CLÀUDIA AULADELL QUINTANA, JOSEP M. BAS LAY, MIGUEL ÀNGEL FUENTES ROSÚA, JUAN LÁZARO MATEO, ROSA MATE SANZ TORRENT, EUDALD PUJOL BUXÓ, JAUME RAMOT GARCÍA, XAVIER SALVADOR COSTA, LAURA TORRENT ALSINA, JOSEP VIDAL OLIVERAS.

Col·lecció Premi de Recerca Local Jordi Comas, número 10.

Edita: Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró. 254 p. Primera edició: novembre 2023.

amb la col·laboració del grup Brioli i la Societat Espanyola de Lliquenologia.

Les conclusions de la conferència ens fan reflexionar sobre les causes d'aquesta pèrdua de localitats, que en el cas dels grups biològics dels líquens i briòfits, són degudes a accions puntuals per manca de coneixement del valor natural que aquestes espècies representen.

L'activitat humana directa o indirectament, com els incendis, contaminació atmosfèrica, eutrofització, efecte «illa tèrmica» als nuclis urbans, suposen pèrdues significatives en les localitats de líquens.

És necessari incrementar el coneixement de la biodiversitat de líquens de Catalunya i transmetre als òrgans de decisió, la importància de protegir la integritat i qualitat dels hàbitats. ■

Societats adherides

Grup de Natura Sterna

La fauna de la vall del Ridaura (Costa Brava). El 17 de novembre d'enguany, a la sala de plens de l'Ajuntament de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró, es presentà el llibre *La fauna de la vall del Ridaura (Costa Brava)*, resum del treball homònim guanyador del 9è Premi de Recerca Local Jordi Comas de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró, 2020.

Aquest llibre és una obra col·lectiva del Grup de Natura Sterna. Reuneix els catàlegs de diversos grups faunístics presents a la vall del Ridaura, fruit de més de trenta anys de recerca de camp continuada d'un grup divers de membres del Grup. També s'ha portat a terme una recerca a la bibliografia antiga.

S'ha d'aclarir que, en el context d'aquest treball, per vall del Ridaura s'entén com l'àrea de terreny (uns 130 km²) compresa pels termes municipals de Castell-Platja d'Aro, Sant Feliu de Guíxols i Santa Cristina d'Aro, amb la franja oriental del terme de Llagostera i la part de mar enfront de la costa d'aquesta àrea.

Pel que fa a l'àmbit temporal, mentre que al treball original les dades s'estenien fins al 15 de novembre de 2021, a aquest llibre s'han actualitzat i abracen fins al 30 de juny de 2023.

Després d'una part introductòria on bàsicament es descriu el clima, la meteorologia, la geologia, la geomorfologia el paisatge i els hàbitats de l'àrea d'estudi, es passa a relacionar els diferents catàlegs comentats de tots els vertebrats. En primer lloc, trobem el dels mamífers. El segueix el dels ocells, un grup tractat d'una manera més extensa que la resta, ja que es tracta del grup més exhaustivament estudiat, tant des del punt de

vista històric com quantitatiu. Rèptils, amfibis i peixos marins i d'aigües continentals completen la resta de catàlegs de vertebrats.

Pel que fa als invertebrats terrestres, les papallones diürnes, els odonats, els ortòpters i les cigales, són els grups més ben estudiats. No ho són tant, però també s'ha recollit les espècies detectades d'altres grups com papallones nocturnes, mantodeus, fasmato-deus, coleòpters saproxílics, anostracis i mol·luscs terrestres.

L'observació d'una femella de sageta negra (*Gegenes nostradamus*) feta a Can Llaurador de Santa Cristina d'Aro el 22 d'agost de 2019, va constituir la primera citació d'aquesta espècie migradora a l'Empordà. Sembla que aquesta espècie és cada vegada més comuna a casa nostra.

De la teclà (*Thecla betulae*) només hi ha una única citació, del 17 de juliol de 2022 al tram alt del Ridaura. En tot cas, estava esmentada a la Guia de les papallones diürnes de Catalunya, amb citacions anteriors a 2000, tot i que sense seguretat de presència a la que, en aquest document, s'entén com a vall del Ridaura.

Des que J. J. Pérez De-Gregorio cità la blaveta lluent (*Lysandra bellargus*), només hi ha una citació de 2003, a Castell d'Aro.

S'han establert 4 grups d'abundància en funció de la seva freqüència d'observació:

-A- Abundant: s'observen diversos exemplars per visita, sempre que aquesta sigui en època i el tipus d'hàbitat de l'espècie.

-C- Comú: s'observa algun exemplar per visita, sempre que aquesta sigui en època i el tipus d'hàbitat de l'espècie.

-E- Escàs: s'observa un o diversos exemplars però no cada jornada, sempre que la visita es realitzi en època i el tipus d'hàbitat de l'espècie.

-ME- Molt escàs: s'observa algun exemplar puntualment.

126 - La fauna de la Vall del Ridaura (Costa Brava)

Femella de sageta negra (*Gegenes nostradamus*)
Carlos Alvarez-Cros

Teclà (*Thecla betulae*)
Carlos Alvarez-Cros

Els invertebrats marins tanquen els catàlegs. Ordenats amb 16 filums reuneixen unes 1.100 espècies.

Clouen l'obra, els agraïments i les referències bibliogràfiques.

Com que el llibre té una vocació divulgativa, sense renunciar al rigor, s'hi ha encabint no poques curiositats que endolceixen les dades exposades. També està trufat d'imatges, totes elles preses a la vall. En referència a això, s'ha de comentar que s'ha prioritzat les d'aquelles espècies més reconeixibles enfront de les més rares, que potser el profà no observarà mai. ■

Societat Catalana de Micologia

La Societat Catalana de Micologia, ha organitzat un curs de nivell 1 (elemental), del dimarts 5 al dijous 21 de desembre, de 19 a 20.30 h, que tindrà lloc a la seva seu del carrer de la Marina, 94, 1r 4a, de Barcelona.

El curs serà impartit per Jaume Llistosella, Laia Ribas, Andrés Valverde i

Chlorociboria aeruginascens

Jordi Rius i acabarà amb una sortida pràctica al bosc.

El preu del curs serà de 45 euros per a socis i de 75 per als que no ho siguin. Sigueu ràpids en les inscripcions perquè les places són limitades! Cal inscripció prèvia mitjançant l'adreça scm73@micocat.org.

Trobareu el programa al [web de la SCM](#). ■

Novetats editorials

Vida i obra de Núria Solé Sanromà

L'any 2022, la ICHN dedicà l'edició de l'Ajuntament ICHN a la Dona Naturalista a la Dra. Núria Solé i Sanromà (Constantí, Tarragona, 22 de juny de 1925 - 2 de maig de 2013). Doctorada a la Universitat de Barcelona, va ser una eminent paleontòloga catalana que va aconseguir obrir-se pas en un món acadèmic eminentment masculí. Formà part de les generacions de geòlegs que, hereus de l'anomenada «escola geològica de Barcelona» (UB), propagaren el flux del seu guiatge cap a altres universitats de l'estat i de l'Amèrica Llatina.

Fou professora de la Facultat de Geologia de Barcelona i va publicar treballs sobre diversos temes i regions, des de la palinologia del Cretaci, Cenozoic i Quaternari de Colòmbia i l'Argentina, fins a la geologia del Triàsic-Quaternari, bioestratigrafia i paleoecologia de diverses regions europees. Com a apassionada naturalista que era, la Dra. Solé és una font d'inspiració per a les noves generacions d'investigadores.

José A. Latorre li ha dedicat un article que trobareu a [Raco](#). ■

Cobertes Vegetals en vinya. Implicacions agronòmiques i medioambientals

Aquesta monografia, de la qual són autors Jordi Recasens, Carlos Cabrera i Bàrbara Baraibar, del Grup de Recerca de Malherbologia i Ecologia Vegetal (GREM), de la UdL, constitueix una revisió bibliogràfica sobre l'ús de cobertes vegetals en vinya, en què se'n destaquen els beneficis agronòmics i mediambientals, així com les limitacions i els condicionants associats a la seva implementació.

Jordi Recasens és catedràtic de Botànica Agrícola i Malherbo-

logia de la Universitat de Lleida; Carlos Cabrera ha gaudit d'un contracte predoctoral (2018-2022) per part de la Universitat de Lleida. Bàrbara Baraibar és investigadora del programa postdoctoral Beatriu de Pinós de la Secretaria d'Universitats i Recerca, Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya (2019 BP 00142) finançat pel programa R+I Horizon 2020 de la UE.

Consulteu-la al [web del GREM](#).

Legislació

Catalunya

DECRET 161/2023, de 29 d'agost, sobre el Registre de **Finques amb Iniciatives de Conservació** del Patrimoni Natural i la Biodiversitat. DOGC núm. 8991 de 31 d'agost de 2023.

DECRET 169/2023, de 12 de setembre, del procediment per declarar una **parcel·la agrícola i ramadera en desús** i del funcionament del Registre de parcel·les agrícoles i ramaderes en desús. DOGC núm. 9000 de 14 de setembre de 2023. ■

Nemus, núm.13. Revista de l'Ateneu de Natura, 2023. 294 p.

El universo en tu mano. Un viaje extraordinario a los límites del tiempo y el espacio. CHRISTOPHE GALFARD. Any de publicació: 2023. 480 pàgines. Editorial: Blackie Books.

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

Les xarxes socials de la ICHN

Seguiu les novetats relacionades amb les activitats de la ICHN a a [Twitter](#), [Facebook](#), [Instagram](#) i al canal [Youtube](#).

Amb el suport de

fundada el 1899

ICHN

Institució Catalana d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
ISSN: 2339-5672
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Agenda

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Dijous 30 de novembre de 2023, a les 19 h, a la sala Pere Coromines de l'IEC, sessió audiovisual «*El safari fotogràfic. Captar la fauna salvatge*», a càrrec de Toni Espadas, Albert Masó, Joan de la Malla, Gerald Barraud i Octavian Nedeá.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordina Belmonte, Maria Josep Chesa, Sergi Fernández, Josep Germain, José A. Latorre, Albert Masó, Jordi Recasens, Xavier Soler, Florenci Vallès, Andrés Valverde i Marc Vilella.